

TÁJÉKOZTATÓ – az Állami Számvevőszék felnőttképzéssel összefüggő tapasztalatairól

Az Állami Számvevőszék több olyan elemzést is készített az elmúlt időszakban, melyek a felnőttképzéssel kapcsolatosak. Az elemzések a rávilágítottak arra, hogy a felnőttképzésnek a korai iskolaelhagyás miatt kialakuló helyzet kezelésében és a pénzügyi kultúra fejlesztésében is fontos szerepe van.

1. A hazai oktatási rendszer egyes versenyképességi mutatói

Egy ország versenyképességét alapvetően meghatározza az oktatási rendszerének minősége. A jól képzett szakemberek versenyképes tudásukkal hozzájárulnak a gazdaság teljesítményéhez. Elemzésünk a korai iskolaelhagyás arányát és okait vizsgálva megállapította, hogy a korai iskolaelhagyás csökkentése érdekében a kormány számos intézkedést hajtott végre, azonban az iskolát képzettség nélkül elhagyó fiatalok aránya 2012 és 2017 között 11,8%-ról, 12,5%-ra emelkedett. **Az elemzés emellett rámutatott arra, hogy a felnőttoktatásnak nagy jelentősége van a korai iskolaelhagyás miatt kialakuló alulképzettség utólagos kezelésében.**

A felnőttképzésben tanulók száma megközelítőleg a tizede a nappali képzésben tanulók számának (177 ezer fő). A szakképzettség megszerzése, a munkaerő-piaci kompetenciák növelése érdekében a leszakadó régiókban indított projektek kedvező hatása, illetve a második, az állam által ingyenesen biztosított szakma megszerzésének lehetősége következtében az esti képzésben szakmát tanulók száma duplájára nőtt 2012 és 2017 között. Számottevően emelkedett az általános iskolát esti iskolában végzők száma is. Így a korábban bemutatottak szerint a nappali szakképzésből kimaradók, lemorzsolódók, korai iskolaelhagyók közül, sokan csak időszakosan távolodnak el az iskolától. Később a támogatott állami programok valamelyikében a munkaerő-piaci elhelyezkedéshez szükséges, hiányzó szakismereteket felnőttképzés, szakképzés keretében megszerzik.

2. A magántőke bevonásának hatásai a felsőoktatási képzési rendszerre

Az elemzés rámutatott, hogy miközben az állami felsőoktatási képzésre fordított költségvetési támogatások 2012 és 2016 között folyamatosan növekedtek, a vállalkozói szférából bevont pénzeszközöknek mind a volumene, mind az aránya csökkent. A számviteli adatok és az ÁSZ felmérése alapján nem igazolódott az a hipotézis, amely szerint a vállalkozások jelentős nagyságrendű forrásokkal járultak hozzá a képzések fejlesztéséhez, amely kiadás megtakarítást jelentett volna az államháztartás számára.

Az Állami Számvevőszék az Országgyűlés legfőbb pénzügyi-gazdasági ellenőrző szerve, 150 éve a közpénzek őre és 30 éve a demokrácia pénzügyi garantőr szervezete. Küldetése, hogy szilárd szakmai alapon álló, értékteremtő ellenőrzéseivel és széleskörű tudásmegosztó tevékenységével előmozdítsa a közpénzügyek átláthatóságát, és hozzájáruljon a „jól irányított államhoz”. Az ÁSZ javaslataival és következtetéseivel a közpénzek szabályos, gazdaságos, hatékony és eredményes felhasználását, használatát segíti elő.

Az elemzés itt érhető el:

https://asz.hu/storage/files/files/Publikaciok/Elemzesek_tanulmanyok/2018/magantoke_bevonasa_felsooktatas.pdf?download=true

3. Pénzügyi kultúrát fejlesztő képzések: felmérés és diagnózis

Számos kutatás hívja fel a figyelmet arra, hogy miközben hazánkban számos szervezet vállalta magára a pénzügyi kultúra fejlesztését, a lakosság pénzügyi ismereteinek szintje elmarad a kívánatostól, illetve nem javul. Az ÁSZ kutatás azt vizsgálta, hogy milyen szervezetek, kiket, mely témakörökben, milyen módszerekkel és eredményességgel képeznek. Kutatásunk feltárta, hogy bár a közoktatásban tanulók jelentős hányada részesül a pénzügyi kultúra fejlesztését célzó képzésben, ezek a képzések alig pár órák voltak, továbbá nem volt jellemző a képzési tematika és a tananyagok rendelkezésre állása, nyilvános elérhetősége. A képzések eredményességének visszamérése elmaradt.

Kutatásunk eredményei arra hívják fel a figyelmet, hogy a képzés célcsoportjai között a felnőtt korosztály jelentősen alulreprezentált. A pénzügyi kultúra fejlesztésére leginkább rászoruló felnőttek (alacsony jövedelemmel rendelkezők, a munkanélküliek), a vizsgált képzéseket nem tudják igénybe venni, mivel felnőtteknek szóló képzések túlnyomó részét a résztvevői befizetés finanszírozza. A felnőtteket célzó képzések ezért jelenleg a rászorultak elenyésző részét érik el, így nem várható, hogy ezek a programok társadalmi szinten mérhető módon járuljanak hozzá a pénzügyi kultúra fejlesztéséhez. Érdeemes tehát megfontolni, hogy a jövőben hazánk adófizetői pénzéből az iskolás korosztályok mellett a felnőtt korosztályok számára is biztosítson képzési támogatást.

A kutatási jelentés itt érhető el:

https://asz.hu/storage/files/files/Publikaciok/Elemzesek_tanulmanyok/2016/penzugyi_kult_fejl_programok.pdf?download=true

A tájékoztató az Egyes törvényeknek a felnőttképzési tevékenység ösztönzésével összefüggő módosításáról szóló T/10313. számú törvényjavaslathoz kapcsolódóan készült.

Állami Számvevőszék